

نام درس: برنامه ریزی درسی

گروه آموزش پزشکی

مدرس: دکتر نیکو یمانی

|                                               |                       |                     |
|-----------------------------------------------|-----------------------|---------------------|
| مشخصات کلی                                    | پیش نیاز: ندارد       | تعداد فراگیران: ۳   |
| عنوان درس: برنامه ریزی درسی                   | گروه مخاطب: دانشجویان | زمان تشکیل کلاس: دو |
| تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری + ۰/۵ واحد عملی) | PhD آموزش پزشکی ورودی | شنبه                |
| نوع واحد: نظری - عملی                         | ۹۹                    | مکان تشکیل کلاس:    |
|                                               |                       | مجازی               |

#### مقدمه:

برنامه ریزی درسی به عنوان قلب نظام تعلیم و تربیت بوده و به عنوان ابزاری در جهت تحقق اهداف آموزش مورد توجه قرار دارد. آموزشهای مبتنی بر برنامه ریزی و طراحی برنامه درسی در مجموع، اقدامات آموزشی را با تفکر، تصمیم گیری، آینده نگر و حل مشکل، و مبتنی بر اصول و روشهای علمی همراه می سازد. همچنین کلیه فعالیتها را در مسیر اهداف از پیش تعیین شده سوق می دهد و نهایتاً انجام صحیح آن موجب افزایش اثربخشی و کارایی آموزش خواهد شد. از این رو، هر گونه آموزشی هنگامی موفق خواهد بود که هدف یا اهداف آموزشی مشخص و مطلوبی را دنبال کند و مبتنی بر اصول، فنون و مهارتهای برنامه ریزی درسی باشد.

درس برنامه ریزی درسی به عنوان درس جبرانی برای دانشجویان دکتری، با هدف آشنایی آنان با اصول و مفاهیم برنامه ریزی درسی تنظیم و طراحی شده است. در این درس فراگیران با تعاریف برنامه درسی و برنامه ریزی درسی، تمایز برنامه ریزی درسی از برنامه ریزی آموزشی، نیازسنجی و تدوین اهداف، انتخاب و سازماندهی محتوا، اجرای برنامه درسی و ارزشیابی آن به عنوان گامهای اصلی برنامه ریزی درسی آشنا خواهند شد. همچنین انتظار می رود فراگیران با گذراندن این درس مهارت لازم برای نقد یک برنامه درسی و تدوین آن را کسب نمایند.

#### هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم و اصول برنامه ریزی درسی و کسب مهارت در طراحی و نقد یک برنامه درسی

#### اهداف اختصاصی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- ۱- مفاهیم برنامه ریزی درسی و برنامه ریزی آموزشی را با ذکر تفاوت و ارتباط بین آنها بیان نماید.
- ۲- اهمیت و ضرورت برنامه ریزی درسی را درک کند.
- ۳- محاسن و معایب نظام ها برنامه ریزی متمرکز و غیر متمرکز را تحلیل نماید.
- ۴- مراحل برنامه ریزی درسی را نام ببرد.
- ۵- برای یک درس مشخص چارچوب نیازسنجی طراحی نماید.
- ۶- فنون نیازسنجی را شرح داده و برای نیازسنجی یک درس، یک فن مناسب را انتخاب و تشریح نماید.

- ۷- منابع تعیین اهداف آموزشی را نام برده و نقش هرکدام در تدوین اهداف آموزشی را توضیح دهد.
- ۸- نمونه ای از اهداف کلی، جزئی و رفتاری برای یک درس مشخص تدوین نماید.
- ۹- اهداف آموزشی را در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و روانی حرکتی دسته بندی نماید.
- ۱۰- اصول انتخاب و سازماندهی محتوا در برنامه ریزی درسی را با ذکر مثال توضیح دهد.
- ۱۱- اصول انتخاب روشهای تدریس در برنامه ریزی درسی را برشمارد.
- ۱۲- الزامات و موانع اجرای برنامه درسی را توضیح دهد و مثال بزند.
- ۱۳- بتواند یک کوریکولوم با توجه به اصولی که یادگرفته، طراحی کند.
- ۱۴- اهمیت ارزشیابی برنامه درسی را درک کند.
- ۱۵- بتواند فعالانه و به طور موثر ارتباط برقرار کرده و در بحث های کلاسی مشارکت نماید.

اطلاعات مدرس:

دکتر نیکو یمانی - دانشیار گروه آموزش پزشکی

محل دفتر: طبقه سوم مدیریت مطالعات و توسعه آموزشی - اتاق ۳۰۸

تلفن دفتر: ۷۹۲۳۰۵۰

e-mail: [yamani@edc.mui.ac.ir](mailto:yamani@edc.mui.ac.ir)

ساعات حضور در دفتر برای پاسخگویی به دانشجویان: روزهای شنبه ۸-۱۰ و چهارشنبه ۱۰-۱۲

### جدول جلسات

| شماره جلسه | موضوع                                                                       | تاریخ جلسه | کلاس آنلاین یا آفلاین | منبع (مورد تأکید)             |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------|------------|-----------------------|-------------------------------|
| ۱          | مقدمه ای بر برنامه ریزی درسی (تعیین سرفصل های درس، روش ارائه، روش ارزشیابی) | ۹۹/۱۱/۶    | آنلاین                |                               |
| ۲          | حوزه مفهومی برنامه درسی                                                     | ۹۹/۱۱/۱۳   | آنلاین                | دکتر مهرمحمدی، دکتر فتحی، کرن |
| ۳          | اصول کلی نیازسنجی در برنامه ریزی درسی                                       | ۹۹/۱۱/۲۰   | آفلاین                | دیوید کرن                     |
| ۴          | تکنیک ها و الگوهای نیازسنجی                                                 | ۹۹/۱۱/۲۷   | آفلاین                | دکتر فتحی                     |
| ۵          | تعیین اهداف در برنامه ریزی درسی: اهداف کلی و رفتاری                         | ۹۹/۱۲/۴    | آفلاین                | زبیر امین/                    |

|    |                                             |          |               |                              |
|----|---------------------------------------------|----------|---------------|------------------------------|
| ۶  | طبقه بندی اهداف                             | ۹۹/۱۲/۱۱ | آفلاین        | زبیر امین/دکتر سیف           |
| ۷  | انتخاب و سازماندهی محتوا                    | ۹۹/۱۲/۱۸ | آفلاین        | میرزاییگی/کرن                |
| ۸  | انتخاب روشهای تدریس                         | ۹۹/۱۲/۲۵ | آفلاین        | دیوید کرن                    |
| ۹  | اجرای برنامه درسی curriculum implementation | ۰۰/۱/۱۶  | آنلاین        | دیوید کرن                    |
| ۱۰ | الگوهای برنامه ریزی درسی                    | ۰۰/۱/۲۳  | آنلاین        | دکتر فتحی                    |
| ۱۱ | ادغام در برنامه ریزی درسی                   | ۰۰/۱/۳۰  | آنلاین        | هاردن/دکتر<br>مهرمحمدی       |
| ۱۲ | استراتژیهای SPICES                          | ۰۰/۲/۶   | دانشجو/آنلاین | هاردن                        |
| ۱۳ | Educational Environment                     | ۰۰/۲/۱۳  | دانشجو/آنلاین | مقاله BMJ                    |
| ۱۴ | Inter-professional education                | ۰۰/۲/۲۰  | دانشجو/آنلاین | هاردن - BEME                 |
| ۱۵ | تدوین طرح دوره و طرح درس                    | ۰۰/۲/۲۷  | آنلاین/آفلاین | دکتر میرزاییگی/<br>دکتر فتحی |

### تکالیف و مسئولیتهای فراگیران:

- تبعیت از قوانین کلاس
- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- شرکت در بحثهای کلاسی
- ارائه مطالب محول شده در طول جلسات
- نقد برنامه درسی تعین شده
- مشارکت در تدوین یک برنامه درسی
- شرکت در امتحان پایانی

**روش ارائه بخش نظری:** سخنرانی - ایفای نقش - بحث گروهی - پرسش و پاسخ - کار در گروه کوچک

روش ارائه بخش عملی: تدوین یک برنامه درسی برای یک موضوع مشخص (دوره کوتاه مدت)

**به ازای هر ۳ یا ۴ جلسه آفلاین یک جلسه آنلاین بحث و گفتگو برگزار می شود.**

**نحوه ارزشیابی:** فعالیت های کلاسی، پروژه، آزمون

### نحوه نمره دهی

|   |                                           |          |
|---|-------------------------------------------|----------|
| ۱ | حضور فعال دانشجو و ارزشیابی مشارکت دانشجو | ۱ (نمره) |
| ۲ | ارائه مباحث تعیین شده در کلاس             | ۲        |

|   |                                                  |   |
|---|--------------------------------------------------|---|
| ۳ | نقد برنامه درسی و نقد طرح دوره                   | ۲ |
| ۴ | تدوین برنامه نیازسنجی/ مشارکت در تدوین کوریکولوم | ۷ |
| ۵ | آزمون پایانی                                     | ۸ |

### سیاست ها، و قوانین درس:

- حضور مرتب، به موقع و بدون غیبت در کلاس درس
- شرکت در مباحث کلاس و تشریک مساعی در مطالب درسی و علمی
- شرکت در جلسات امتحان
- در صورت غیبت بیش از حد و غیر مجاز نمره درس صفر خواهد بود.
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و ....) ضروری است .
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است .
- استفاده از مواد خوراکی و نوشیدنی در سر کلاس بلا مانع است.

### منابع:

#### منابع درس

- اصول و مفاهیم برنامه ریزی درسی دکتر کورش فتحی واجارگاه
- برنامه ریزی درسی و طرح درس دکتر علی میرزاییگی
- نیازسنجی آموزشی الگوها و فنون دکتر کورش فتحی واجارگاه
- اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی دکتر سیف
- Curriculum Development for Medical Education, David E. Kern.
- A Practical Guide for MEDICAL TEACHERS, Harden.
- Basics in Medical Education, Znbair Amin.